

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАНИ

Кафедра фізичного виховання

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Декан гуманітарно-педагогічного факультету, доц.
Інна САВИЦЬКА
“_____” _____ 2023 р.

“СХВАЛЕНО”
на засіданні кафедри фізичного виховання
Протокол № 20 від 30.05.2023 р.
завідувач кафедри фізичного виховання
Микола КОСТЕНКО

”РОЗГЛЯНУТО”
Гарант ОПІ
«Фізична культура і спорт» (ОС «Бакалавр»),
доцент кафедри фізичного виховання
Сава БРИНЗАК

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ОСНОВИ ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ У СФЕРІ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ

спеціальність
освітньо-професійна програма
факультет (ННІ)

017 «Фізична культура і спорт»
«Фізична культура і спорт»
Гуманітарно-педагогічний

Розробник: професор кафедри фізичного виховання Путров С.Ю., кандидат педагогічних наук, професор

1. Опис навчальної дисципліни

ВК 3.3 «ОСНОВИ ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ У СФЕРІ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ»

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	
Освітній ступінь	<i>бакалавр</i>
Галузь знань	<i>01 Освіта/Педагогіка</i>
Спеціальність	<i>017 «Фізична культура і спорт»</i>
Освітньо-професійна програма	<i>«Фізична культура і спорт»</i>
Характеристика навчальної дисципліни	
Вид	<i>Вибірковий освітній компонент</i>
Загальна кількість годин	<i>120</i>
Кількість кредитів ECTS	<i>4</i>
Кількість змістових модулів	<i>2</i>
Курсовий проект (робота) (за наявності)	<i>Не передбачено</i>
Форма контролю	<i>Екзамен</i>
Показники навчальної дисципліни для денної форми навчання	
	<i>денна форма навчання</i>
Рік підготовки (курс)	<i>Четвертий (4 курс)</i>
Семестр	<i>7</i>
Лекційні заняття	<i>14</i>
Практичні, семінарські заняття	<i>46</i>
Лабораторні заняття	<i>-</i>
Самостійна робота	<i>60</i>
Індивідуальні завдання	<i>-</i>
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання:	
аудиторних	<i>4 год.</i>
самостійна робота студента	<i>4 год.</i>

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Основи правового забезпечення діяльності у сфері фізичної культури і спорту» є формування у студентів теоретичних знань з галузі фізичної культури і спорту, навичок правильного застосування законів та інших нормативних актів, які регулюють фізкультурно-спортивну діяльність в Україні для зростання професійного рівня, правосвідомості і правової культури майбутнього фахівця в сфері фізичної культури і спорту.

Завданням вивчення дисципліни є:

1. Забезпечення теоретичної і практичної підготовки студентів до професійної діяльності.

2. Сприяти формуванню у студентів знання про правові норми, права та обов'язки учасників спортивної діяльності, правові аспекти управління спортивними організаціями та інші аспекти юридичної сторони спорту.

3. Підготовка фахівців, інструкторів та тренерів фітнесу, які працюють з різними групами клієнтів у фітнес-центрах та студіях.

4. Розуміти правові аспекти, які впливають на функціонування спортивних організацій та забезпечують додержання прав та обов'язків учасників спорту.

Основні результати навчання та набуття компетентності, які вони формують:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері фізичної культури і спорту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів наук з фізичного виховання і спорту, та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 2. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 3. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.

Фахові (спеціальні) компетентності (СК):

СК1. Здатність забезпечувати формування фізичної культури особистості.

СК 13. Здатність застосовувати сучасні технології управління суб'єктами сфери фізичної культури і спорту.

СК 14. Здатність до безперервного професійного розвитку.

Результати навчання (РН):

РН 20. Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.

**3. Програма та структура навчальної дисципліни
«Основи правового забезпечення діяльності у
сфері фізичної культури і спорту»
повного терміну денної форми навчання**

Назви Змістовних модулів і тем	Кількість годин (денна форма навчання)				
	усього	у тому числі			
		лек	пр.	інд.	ср.
Змістовний модуль 1. Вступні положення правового забезпечення діяльності у сфері фізичної культури і спорту					
Тема 1.1. Поняття спорту та спортивного права.	18	2	6		10
Тема 1.2. Форми управління фізичною культурою і спортом в Україні.	20	2	8		10
Тема 1.3. Методи управління фізичною культурою і спортом в Україні.	20	2	8		10
Разом за змістовним модулем 1	58	6	22		30
Змістовний модуль 2. Питання взаємодії серед учасників та об'єктів спортивних відносин					
Тема 2.1. Спортивні правовідносини та об'єкти спортивних правовідносин.	16	2	6		8
Тема 2.2. Спортивні правовідносини та суб'єкти спортивних правовідносин.	16	2	6		8
Тема 2.3. Правове регулювання відносин в сфері фізичної культури та професійного спорту.	16	2	6		8
Тема 2.4. Злочини у сфері спорту та спортивної діяльності.	14	2	6		6
Разом за змістовним модулем 2	62	8	24		30
Всього годин	120	14	46		60

4. Темі практичних занять

№ з/п	Назва теми	К-ть годин
Змістовний модуль 1		
1	Поняття в сфері фізичної культури і спорту.	2
2	Спортивне право: поняття, предмет, метод.	2
3	Джерела спортивного права.	2
4	Принципи та функції спортивного права.	2
5	Студентський спорт в Україні.	2
6	Структура спортивного права в Україні.	4
7	Форми управління фізичною культурою і спортом в Україні.	2
8	Форми управління фізичною культурою в країнах Європи та США.	2
9	Методи управління фізичною культурою і спортом в Україні.	2
10	Методи управління фізичною культурою в країнах Європи та США.	2
Змістовний модуль 2		
11	Поняття спортивних правовідносин.	2
12	Види та напрями спортивної діяльності.	2
13	Центральні та місцеві органи влади у сфері управління спортивною діяльністю.	2

14	Повноваження місцевих органів виконавчої влади та місцевого самоврядування у галузі спорту.	2
15	Правовий статус спортсменів. Тренери, судді, лікарі та інші спеціалісти в області фізичної культури та спорту: правовий статус.	2
16	Громадські організації фізкультурно-спортивної спрямованості учнів та студентів.	2
17	Національний олімпійський комітет України. Суб'єкти професійного спорту.	4
18	Правове регулювання праці спортсменів, тренерів, суддів та інших фахівців в галузі фізичної культури і спорту.	4
19	Соціальні гарантії та соціальний захист спортсменів і працівників в сфері фізичної культури.	2
20	Система злочинів у сфері фізичної культури та спорту.	2
	Всього годин	46

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	К-ть годин
	Змістовний модуль 1	
1	Історія становлення фізичної культури та спорту (стародавній час, середньовіччя, новий час, новітній час).	2
2	Теорії зародження фізичної культури та спорту.	2
3	Принципи та функції спортивного права.	2
4	Співвідношення спортивного права з іншими галузями права України.	2
5	Загальна характеристика спортивного права в Канаді.	3
6	Студентський спорт в країнах Північної Америки.	2
7	Характерні риси становлення фізичної культури та спорту притаманні різним історичним періодам	2
8	Особливості предмета та метода правового регулювання у спортивному праві	2
9	Написання реферату про найбільш обґрунтовану теорію фізичної культури та спорту.	2
10	Фінансування фізичної культури та спорту.	3
11	Спонсорство у спорті і спортивній діяльності.	2
12	Соціальне страхування спортсменів, тренерів, суддів.	2
13	Право інтелектуальної власності у спорті та спортивній діяльності.	2
14	Поняття медичного спортивного права (правове регулювання медицини у спорті).	2
	Змістовний модуль 2	
15	Види суб'єктів сфери фізичної культури і спорту.	2
16	Спортивні клуби, дитячо-юнацькі спортивні школи, спеціалізовані навчальні заклади спортивного профілю.	3
17	Школи вищої спортивної майстерності, центри олімпійської підготовки, центри студентського спорту вищих навчальних закладів.	3
18	Фізкультурно-оздоровчі заклади, центри фізичного здоров'я населення, центри фізичної культури і спорту осіб з інвалідністю, колективи фізичної культури, фізкультурно-спортивні товариства, спортивні федерації.	3
19	Суб'єкти паралімпійського і дефлімпійського руху в Україні, спортивний комітет України.	2
20	Підходи розвитку професійного спорту.	2
21	Професійний спорт у США та в Європі.	2
22	Методи і речовини заборонені в спорті.	2
23	Поняття допінгу. Історія боротьби з допінгом.	2

24	Антидопінгова політика в сучасному світі. Антидопінгове законодавство.	2
25	Допінговий контроль. Правові наслідки застосування допінгу в спорті.	2
26	Поняття спортивної травматології.	2
27	Фізична культура і спорт як чинники попередження споживання наркотичних речовин, надмірного споживання алкогольних напоїв, токсикоманії та злочинності.	3
	Всього годин	60

6. Контрольні питання, зразки тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами

6.1. Контрольні питання

1. Поняття спорту.
2. Історія становлення фізичної культури та спорту (стародавній час, середньовіччя, новий час, новітній час)
3. Теорії зародження фізичної культури та спорту.
4. Спортивне право: поняття, предмет, метод.
5. Джерела спортивного права.
6. Принципи та функції спортивного права.
7. Співвідношення спортивного права з іншими галузями права України.
8. Поняття спортивних правовідносин.
9. Види та напрями спортивної діяльності.
10. Центральні та місцеві органи влади у сфері управління спортивною діяльністю.
11. Повноваження місцевих органів виконавчої влади та місцевого самоврядування у галузі спорту.
12. Види суб'єктів сфери фізичної культури і спорту.
13. Правовий статус спортсменів.
14. Правовий статус спортивних тренерів, суддів, лікарів та інших спеціалістів в області фізичної культури та спорту.
15. Правовий статус спортивних клубів.
16. Правовий статус дитячо-юнацьких спортивних шкіл.
17. Правовий статус спеціалізованих навчальних закладів спортивного профілю.
18. Правовий статус шкіл вищої спортивної майстерності.
19. Правовий статус центрів олімпійської підготовки.
20. Правовий статус центрів студентського спорту вищих навчальних закладів.
21. Правовий статус лікувально-оздоровчих закладів.
22. Правовий статус центрів фізичного здоров'я населення.
23. Правовий статус центрів фізичної культури і спорту осіб з інвалідністю.
24. Правовий статус колективів фізичної культури.
25. Правовий статус фізкультурно-спортивних товариств.
26. Правовий статус спортивних федерацій.
27. Правовий статус громадських організацій фізкультурно-спортивної спрямованості учнів та студентів.
28. Правовий статус громадських організації фізкультурно-спортивної спрямованості ветеранів фізичної культури і спорту.

29. Національний олімпійський комітет України.
30. Суб'єкти паролімпійського і дефлімпійського руху в Україні.
31. Спортивний комітет України.
32. Поняття професійного спорту.
33. Підходи розвитку професійного спорту.
34. Суб'єкти професійного спорту (спортсмен-професіонал, професійна спортивна ліга, професійний спортивний клуб, асоціація спортсменів-професіоналів, спортивні функціонери).
35. Професійний спорт у США та в Європі.
36. Правове регулювання праці спортсменів, тренерів, суддів та інших фахівців в галузі фізичної культури і спорту.
37. Правове регулювання переходу спортсмена з одного клубу в інший.
38. Підготовка, підвищення кваліфікації та перепідготовка кадрів у сфері фізичної культури і спорту.
39. Право на заняття педагогічною діяльністю у сфері фізичної культури і спорту.
40. Соціальні гарантії та соціальний захист спортсменів і працівників фізкультурно-спортивних організацій.
41. Правовий режим фізкультурно-оздоровчих, спортивних та спортивно-технічних об'єктів, правове регулювання їх спорудження та експлуатації.
42. Фінансування фізичної культури та спорту.
43. Спонсорство у спорті і спортивній діяльності.
44. Цивільні договори у сфері спорту та спортивної діяльності. Стягнення податків у сфері спорту і спортивної діяльності.
45. Соціальне страхування спортсменів, спортивних тренерів, суддів.
46. Реклама у спорті.
47. Лотереї та тоталізатори у спорті.
48. Право інтелектуальної власності у спорті та спортивній діяльності.
49. Трансляція спортивних змагань.
50. Поняття медичного спортивного права (правове регулювання медицини у спорті).
51. Методи і речовини заборонені в спорті.
52. Поняття допінгу. Історія боротьби з допінгом.
53. Антидопінгова політика в сучасному світі. Антидопінгове законодавство.
54. Організації, які контролюють заборону застосування допінгу.
55. Допінговий контроль. Правові наслідки застосування допінгу в спорті.
56. Поняття спортивної травматології.
57. Система злочинів у сфері фізичної культури та спорту.
58. Злочини, пов'язані з організацією та проведенням заборонених видів спорту.
59. Злочини спрямовані на порушення принципу рівності прав людини у спорті.
60. Злочини спрямовані проти суспільного порядку і безпеки громадян під час проведення спортивних змагань.
61. Фізична культура і спорт як чинники попередження споживання наркотичних речовин, надмірного споживання алкогольних напоїв, токсикоманії та злочинності.

62. Поняття спортивного спору. Сторони спортивного спору.
63. Організація і діяльність спортивних арбітражів України.
64. Організація і діяльність Міжнародного спортивного арбітражного суду.
65. Розгляд спортивних спорів в Європейському суді з прав людини.

6.2. Зразок варіанту екзаменаційного білету

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ			
ОКР ___ бакалавр ___ спеціальність ___ _017_ «Фізична культура і спорт»	Кафедра _фізичного виховання_ 2023-2024 н. р.	ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № ___ 1 ___ з дисципліни <u>Основи правового забезпечення діяльності у сфері фізичної культури і спорту</u>	Затверджую Зав. кафедри _____ Костенко М.П. _____ 20__ р. _
<i>Екзаменаційні запитання</i>			
1. Повноваження місцевих органів виконавчої влади та місцевого самоврядування у галузі спорту.			
2. Соціальні гарантії та соціальний захист спортсменів і працівників фізкультурно-спортивних організацій.			
<i>Тестові завдання</i>			
<p>1. Що включає в себе дисципліна "Основи правового забезпечення діяльності у сфері фізичної культури і спорту"?</p> <p>А. Тільки вивчення законів, не зв'язаних із фізичною культурою і спортом</p> <p>Б. Правові аспекти, пов'язані з організацією та проведенням спортивних заходів, права та обов'язки учасників</p> <p>В. Лише аналіз злочинів, пов'язаних із спортом</p> <p>Г. Тільки вивчення історії правового регулювання у фізичній культурі</p>			
<p>2. Які права та обов'язки мають спортсмени за законодавством у сфері фізичної культури і спорту?</p> <p>А. Тільки право на тренування</p> <p>Б. Право на участь у спортивних змаганнях, право на назву команди та обов'язок сплачувати внески</p> <p>В. Лише право на спонсорські угоди</p> <p>Г. Тільки обов'язок виконувати рішення тренера</p>			
<p>3. Які санкції можуть бути застосовані до спортсменів за невиконання фінансових зобов'язань перед клубом чи федерацією?</p> <p>А. Тільки застосування штрафів</p> <p>Б. Дискваліфікація, позбавлення медалей та інших досягнень, штрафи</p> <p>В. Лише тимчасові обмеження у тренуваннях</p> <p>Г. Тільки попередження від тренера</p>			
<p>4. Які органи влади відповідають за регулювання сфери фізичної культури і спорту?</p> <p>А. Тільки місцева влада</p> <p>Б. Міністерство культури</p> <p>В. Лише правоохоронні органи</p> <p>Г. Держава, місцеві органи влади та спеціалізовані органи у сфері фізичної культури і спорту</p>			

5. Як забезпечити безпеку та права вболівальників на спортивних заходах?

- А. Тільки відсутність конфліктних ситуацій
- Б. Застосування систем безпеки, правила поведінки та вивчення потреб вболівальників
- В. Лише відсутність участі вболівальників на стадіоні
- Г. Тільки регулювання доступу до стадіону

6. Які санкції можуть бути застосовані до спортсменів за допінг-правопорушення?

- А. Тільки застосування штрафів
- Б. Дискваліфікація, позбавлення медалей та інших досягнень, штрафи
- В. Лише застосування тимчасових обмежень у тренуваннях
- Г. Тільки попередження від тренера

7. Як регулюється використання іміджу спортсменів у комерційних цілях?

- А. Відсутність регулювання
- Б. За умови отримання дозволу від спортсмена
- В. Лише за погодженням з тренером
- Г. Тільки за умови співпраці з федерацією спорту

8. Які правила поведіння передбачаються для тренерів у відносинах із спортсменами?

- А. Тільки обов'язкові тренування
- Б. Дотримання етичних норм, невикористання фізичного або психічного тиску, дотримання конфіденційності
- В. Лише проведення тільки групових тренувань
- Г. Тільки заборона використання електронних засобів спілкування

9. Як забезпечити права та соціальний захист тренерів у сфері фізичної культури і спорту?

- А. Тільки забезпечення заробітної плати
- Б. Законодавче визнання їхнього статусу, визначення прав та гарантій, соціальне страхування
- В. Лише відсутність санкцій до їхньої діяльності
- Г. Тільки надання можливості проведення тренувань за власним графіком

10. Як може бути забезпечена взаємодія між різними органами управління у сфері фізичної культури і спорту?

- А. Тільки конкуренція між органами
- Б. Створення єдиної системи координації та співпраці, визначення компетенцій та взаємодія на різних рівнях влади
- В. Лише директивне керівництво
- Г. Тільки взаємодія за принципом "кожен за себе"

**6.3. Зразок тестових питань з дисципліни
«Основи правового забезпечення діяльності
у сфері фізичної культури і спорту»**

1. . Який закон України визначає основні засади державної політики у сфері фізичної культури і спорту?

- А. Закон України "Про фізичну культуру і спорт"
- Б. Закон України "Про освіту"
- В. Закон України "Про фізичне виховання і спорт"
- Г. Закон України "Про культуру"

2. Яка державна установа є центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері фізичної культури і спорту?

- А. Міністерство освіти і науки України

- Б. Міністерство молоді та спорту України
 - В. Міністерство культури України
 - Г. Міністерство охорони здоров'я України
3. Які завдання визначає Закон України "Про фізичну культуру і спорт" для державної політики у сфері фізичної культури і спорту?
- А. Забезпечення доступності фізичної культури і спорту для всіх громадян України
 - Б. Пропаганда здорового способу життя
 - В. Підготовка спортсменів для участі в міжнародних спортивних змаганнях
 - Г. Всі відповіді правильні
4. Які органи управління фізичною культурою і спортом діють в Україні?
- А. Державні органи управління
 - Б. Громадські організації
 - В. Органи місцевого самоврядування
 - Г. Всі відповіді правильні
5. Які функції виконує центральний орган виконавчої влади у сфері фізичної культури і спорту?
- А. Розробляє та реалізує державну політику у сфері фізичної культури і спорту
 - Б. Координує діяльність органів місцевого самоврядування у сфері фізичної культури і спорту
 - В. Забезпечує фінансування заходів у сфері фізичної культури і спорту
 - Г. Всі відповіді правильні
6. Які основні типи фізкультурно-спортивних організацій діють в Україні?
- А. Державні
 - Б. Громадські
 - В. Військові
 - Г. Всі відповіді правильні
7. Які завдання виконують державні фізкультурно-спортивні організації?
- А. Пропаганда здорового способу життя
 - Б. Підготовка спортсменів для участі в міжнародних спортивних змаганнях
 - В. Забезпечення доступності фізичної культури і спорту для всіх громадян України
 - Г. Всі відповіді правильні
8. Які завдання виконують громадські фізкультурно-спортивні організації?
- А. Пропаганда здорового способу життя
 - Б. Забезпечення доступності фізичної культури і спорту для всіх громадян України
 - В. Організація спортивних заходів
 - Г. Всі відповіді правильні
9. Які взаємозв'язки існують між державними та громадськими фізкультурно-спортивними організаціями?
- А. Взаємодія
 - Б. Кооперація
 - В. Співпраця
 - Г. Всі відповіді правильні
10. Який характер діяльності мають фізкультурно-спортивні організації в Україні?
- А. Громадський
 - Б. Діловий
 - В. Державний
 - Г. Військовий
11. Вид спорту – це...:
- А. Різновид змагальної діяльності у спорті, що здійснюється з дотриманням визначених правил
 - Б. Різновид діяльності у ЗВО
 - В. Різновид діяльності студентської молоді відносно замовлення роботодавців
 - Г. Всі відповіді вірні
12. Види спорту поділяються на групи:
- А. Олімпійські, неолімпійські
 - Б. Паралімпійські,
 - В. Дефлімпійські
 - Г. Всі відповіді вірні
13. Спорт осіб з інвалідністю - напрям спорту, пов'язаний з організацією та проведенням спортивних змагань з видів спорту осіб з інвалідністю та підготовкою спортсменів до цих змагань.
- А. Так
 - Б. Ні
 - В. Для осіб з інвалідністю відсутні напрями спорту
 - Г. Напрями спорту для осіб з інвалідністю тільки аеробного спрямування
14. Спортсмен це...:
- А. Фізична особа яка регулярно відвідує спортивну залу та слідкує за правильним харчуванням
 - Б. Молода особа яка систематично займається певним видом (видами) спорту та бере участь у спортивних змаганнях

- В. Особа середнього віку яка систематично займається певним видом (видами) спорту та бере участь у спортивних змаганнях
- Г. фізична особа, яка систематично займається певним видом (видами) спорту та бере участь у спортивних змаганнях
15. Хто є суб'єктом у сфері фізичної культури і спорту:
- А. Юридичні особи
 - Б. Фізичні особи
 - В. Юридичні особи публічного права
 - Г. Юридичні та фізичні особи
16. Законодавство України про фізичну культуру і спорт базується на:
- А. Практиках законодавчої бази Європейського Союзу
 - Б. Законах України інших галузей
 - В. Конституції України
 - Г. Всі відповіді вірні
17. Громадяни мають право займатися фізичною культурою і спортом:
- А. Незалежно від громадянства на території України
 - Б. Незалежно від мовних ознак
 - В. Незалежно від релігійних вподобань
 - Г. Всі відповіді вірні
18. Мова спортивних заходів на території України має бути:
- А. Державна - українська
 - Б. Українська та англійська
 - В. Українська та інша на вибір організаційного комітету
 - Г. Українська та будь-яка інша на вибір більшості учасників змагань, якщо відповідну заявку було подано за три тижні до змагань
19. Інформаційні та інші оголошення під час проведення спортивного заходу виконуються:
- А. Державною - українською
 - Б. Українською та дублюється іншою мовою якщо змагання міжнародні.
 - В. Українська та інша на вибір організаційного комітету
 - Г. Українська та будь-яка інша на вибір більшості учасників змагань, якщо відповідну заявку було подано за три тижні до змагань
20. Вхідні квитки для відвідування спортивних змагань серед українських спортсменів, інша інформаційна продукція про спортивні змагання виготовляються:
- А. Державною - українською
 - Б. Українською та англійською
 - В. Українська та інша на вибір організаційного комітету
 - Г. Українська та будь-яка інша на вибір більшості учасників змагань, якщо відповідну заявку було подано за три тижні до змагань
21. До повноважень центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері фізичної культури та спорту входить:
- А. Бере участь у формуванні інвестиційної, антимонопольної, регуляторної політики у сфері фізичної культури і спорту
 - Б. Визначає порядок визнання видів спорту в Україні, включення їх до відповідного реєстру та порядок його ведення
 - В. Встановлює порядок атестації спортивних тренерів та суддів
 - Г. Всі відповіді вірні
22. Що є показником стану розвитку фізичної культури і спорту:
- А. Відбудова кількості спортивних майданчиків
 - Б. Створення умов для доступу осіб з інвалідністю до спортивних споруд
 - В. Надання дозволів на відкриття спортивних клубів
 - Г. Ліцензування спортивної діяльності
23. Хто може бути засновником центрів олімпійської підготовки:
- А. Заклади вищої освіти
 - Б. Заклади професійно-технічної освіти
 - В. Громадські об'єднання
 - Г. Всі відповіді вірні
24. Хто може бути засновником центрів студентського спорту закладів вищої освіти:
- А. Центральні органи виконавчої влади
 - Б. Центральні органи виконавчої влади, яким підпорядковані заклади вищої освіти;
 - В. Студентський актив закладу вищої освіти
 - Г. Профком закладу вищої освіти
25. Національний олімпійський комітет України, це:
- А. Центральний органи виконавчої влади
 - Б. Служба за контролем якості спорту в Україні
 - В. Громадське об'єднання

- Г. Об'єднання ветеранів спорту
26. Які види спорту є в Україні:
- А. Дитячий спорт
 - Б. Спорт вищих досягнень
 - В. Спорт ветеранів війни
 - Г. Всі відповіді вірні
27. Спортсмен набуває статусу спортсмена-професіонала:
- А. З моменту укладення контракту
 - Б. З моменту участі у національних змаганнях
 - В. З моменту участі в олімпійських змаганнях
 - Г. З моменту участі у будь-яких змаганнях
28. Якої кваліфікаційної категорії спортивних суддів не існує:
- А. Молодший суддя
 - Б. Юний суддя
 - В. Суддя першої категорії
 - Г. Всі перелічені категорії існують
29. Тренерам та іншим фахівцям у сфері фізичної культури і спорту держава забезпечує:
- А. Створення належних умов для праці, відпочинку, медичного обслуговування
 - Б. Підвищення кваліфікації один раз на п'ять років
 - В. Встановлення надбавок за спортивні звання в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України
 - Г. Всі відповіді вірні
30. Служба спортивної медицини створюється та функціонує у порядку, встановленому:
- А. Кабінетом Міністрів України
 - Б. Міністерством молоді та спорту України
 - В. Верховною Радою України
 - Г. Указом Президента України
31. Що включає в себе поняття "спортивне право"?
- А. Тільки права спортсменів
 - Б. Норми, які регулюють спортивну діяльність
 - В. Тільки дисциплінарні санкції
 - Г. Лише правовий захист від допінгу
32. Яка тема вивчається в темі "Міжнародне спортивне право"?
- А. Захист прав дитини
 - Б. Антидопінгове законодавство
 - В. Правові аспекти управління спортом
 - Г. Правові норми національного рівня
33. Що включає антидопінгове законодавство?
- А. Система контролю за обладнанням
 - Б. Правила та санкції проти допінгу
 - В. Лише медичні вимоги до спортсменів
 - Г. Порядок проведення антидопінгових тестів
34. Які права та обов'язки визначаються в темі "Права та обов'язки учасників спортивної діяльності"?
- А. Тільки права спортсменів
 - Б. Права та обов'язки спортсменів, тренерів, арбітрів тощо
 - В. Лише антидопінгові правила
 - Г. Тільки дисциплінарні санкції
35. Яка тема вивчається в "Трудове законодавство у сфері спорту"?
- А. Організація та управління спортивними організаціями
 - Б. Система заохочення працівників
 - В. Індивідуальні права та обов'язки спортсменів
 - Г. Правила взаємодії з рекламними компаніями
36. Які питання розглядає тема "Реклама та спонсорство в спорті"?
- А. Тільки правила реклами на стадіонах
 - Б. Організація спортивних подій
 - В. Правила проведення спонсорських кампаній
 - Г. Лише трудові правовідносини
37. Які аспекти включаються в тему "Захист прав дитини у спорті"?
- А. Лише фізичне здоров'я дітей
 - Б. Права та безпека молодих спортсменів
 - В. Лише право на участь у спортивних змаганнях
 - Г. Допінг-контроль для дітей
38. Яка область вивчається в темі "Організація та управління спортивними організаціями"?
- А. Тільки фінансова звітність
 - Б. Лише структура спортивних клубів
 - В. Правовий статус та управління спортивними організаціями

- Г. Правила взаємодії зі спортивними федераціями
39. Яка тема вивчається в "Основах правового забезпечення діяльності у сфері фізичної культури і спорту"?
- А. Тільки правові аспекти управління спортивними організаціями
 - Б. Права та обов'язки учасників спортивної діяльності
 - В. Тільки правила допінг-контролю
 - Г. Лише антикорупційні заходи в спорті
40. Які аспекти розглядаються в темі "Юридичні аспекти антимонопольного регулювання у спорті"?
- А. Правила проведення спортивних змагань
 - Б. Лише взаємовідносини зі спонсорами
 - В. Правила антидопінгового контролю
 - Г. Організація конкуренції в спортивних заходах
41. Яка тема вивчається в "Основах правового забезпечення діяльності у сфері фізичної культури і спорту"?
- А. Тільки правові аспекти управління спортивними організаціями
 - Б. Права та обов'язки учасників спортивної діяльності
 - В. Тільки правила допінг-контролю
 - Г. Лише антикорупційні заходи в спорті
42. Які аспекти розглядаються в темі "Юридичні аспекти антимонопольного регулювання у спорті"?
- А. Правила проведення спортивних змагань
 - Б. Лише взаємовідносини зі спонсорами
 - В. Правила антидопінгового контролю
 - Г. Організація конкуренції в спортивних заходах
43. Які аспекти розглядаються в "Основах правового забезпечення діяльності у сфері фізичної культури і спорту"?
- А. Права та обов'язки учасників спортивної діяльності
 - Б. Забезпечення безпеки на спортивних заходах
 - В. Тільки правові аспекти управління спортивними організаціями
 - Г. Правила антикорупційної політики
44. Які аспекти розглядаються в темі "Правове регулювання управління в спорті"?
- А. Захист прав тренерів
 - Б. Тільки права спортсменів
 - В. Правила та обов'язки управлінців спортивними організаціями
 - Г. Забезпечення правового захисту від допінгу
45. Які аспекти розглядаються в "Юридичних аспектах антимонопольного регулювання у спорті"?
- А. Правила проведення спортивних змагань
 - Б. Взаємовідносини зі спонсорами
 - В. Правила антидопінгового контролю
 - Г. Організація конкуренції в спортивних заходах
46. Які аспекти включаються в тему "Організація та управління спортивними організаціями"?
- А. Тільки фінансова звітність
 - Б. Лише структура спортивних клубів
 - В. Правовий статус та управління спортивними організаціями
 - Г. Правила взаємодії зі спортивними федераціями
47. Що включає поняття "спортивне право"?
- А. Тільки права спортсменів
 - Б. Норми, які регулюють спортивну діяльність
 - В. Тільки дисциплінарні санкції
 - Г. Лише правовий захист від допінгу
48. Які питання розглядаються в "Трудовому законодавстві у сфері спорту"?
- А. Система заохочення працівників
 - Б. Організація трудових суперечок у спортивних клубах
 - В. Права та обов'язки тренерів
 - Г. Забезпечення фінансової прозорості управління
49. Які аспекти включаються в тему "Захист прав дитини у спорті"?
- А. Лише фізичне здоров'я дітей
 - Б. Права та безпека молодих спортсменів
 - В. Лише право на участь у спортивних змаганнях
 - Г. Допінг-контроль для дітей
50. Яка тема вивчається в "Основах правового забезпечення діяльності у сфері фізичної культури і спорту"?
- А. Тільки правові аспекти управління спортивними організаціями
 - Б. Права та обов'язки учасників спортивної діяльності
 - В. Тільки правила допінг-контролю
 - Г. Лише антикорупційні заходи в спорті
51. Які аспекти розглядаються в темі "Правове регулювання управління в спорті"?
- А. Захист прав тренерів
 - Б. Тільки права спортсменів
 - В. Правила та обов'язки управлінців спортивними організаціями

- Г. Забезпечення правового захисту від допінгу
52. Яка тема вивчається в "Основах правового забезпечення діяльності у сфері фізичної культури і спорту"?
- А. Тільки правові аспекти управління спортивними організаціями
 Б. Права та обов'язки учасників спортивної діяльності
 В. Тільки правила допінг-контролю
 Г. Лише антикорупційні заходи в спорті
53. Які аспекти розглядаються в темі "Юридичні аспекти антимонопольного регулювання у спорті"?
- А. Правила проведення спортивних змагань
 Б. Взаємовідносини зі спонсорами
 В. Правила антидопінгового контролю
 Г. Організація конкуренції в спортивних заходах
54. Що включає поняття "спортивне право"?
- А. Тільки права спортсменів
 Б. Норми, які регулюють спортивну діяльність
 В. Тільки дисциплінарні санкції
 Г. Лише правовий захист від допінгу
55. Які питання розглядаються в "Трудовому законодавстві у сфері спорту"?
- А. Система заохочення працівників
 Б. Організація трудових суперечок у спортивних клубах
 В. Права та обов'язки тренерів
 Г. Забезпечення фінансової прозорості управління
56. Які аспекти включаються в тему "Захист прав дитини у спорті"?
- А. Лише фізичне здоров'я дітей
 Б. Права та безпека молодих спортсменів
 В. Лише право на участь у спортивних змаганнях
 Г. Допінг-контроль для дітей
57. Яка тема вивчається в "Основах правового забезпечення діяльності у сфері фізичної культури і спорту"?
- А. Тільки правові аспекти управління спортивними організаціями
 Б. Права та обов'язки учасників спортивної діяльності
 В. Тільки правила допінг-контролю
 Г. Лише антикорупційні заходи в спорті
58. Які аспекти розглядаються в темі "Правове регулювання управління в спорті"?
- А. Захист прав тренерів
 Б. Тільки права спортсменів
 В. Правила та обов'язки управлінців спортивними організаціями
 Г. Забезпечення правового захисту від допінгу
59. Які аспекти розглядаються в темі "Юридичні аспекти антимонопольного регулювання у спорті"?
- А. Правила проведення спортивних змагань
 Б. Взаємовідносини зі спонсорами
 В. Правила антидопінгового контролю
 Г. Організація конкуренції в спортивних заходах
60. Які аспекти включаються в тему "Організація та управління спортивними організаціями"?
- А. Тільки фінансова звітність
 Б. Лише структура спортивних клубів
 В. Правовий статус та управління спортивними організаціями
 Г. Правила взаємодії зі спортивними федераціями

7. Методи навчання

Під час викладання дисципліни «Основи правового забезпечення діяльності у сфері фізичної культури і спорту» застосовуються такі методи навчання, як:

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

а) За джерелом інформації:

- Словесні: лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.

- Наочні: спостереження, ілюстрація, демонстрація.

б) За логікою передачі і сприйняття навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

в) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові.

г) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою.

2. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

8. Форми контролю

Відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу у Національному університеті біоресурсів і природокористування України», затвердженого вченою радою НУБіП України 26 квітня 2023 року, протокол № 10 видами контролю знань здобувачів вищої освіти є поточний контроль, проміжна та підсумкова атестації.

Поточний контроль з дисципліни здійснюється під час проведення практичних занять, і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувачів вищої освіти до виконання конкретної роботи.

Проміжна атестація проводиться після вивчення програмного матеріалу і має визначити рівень знань здобувачів вищої освіти з програмного матеріалу, отриманих під час усіх видів занять і самостійної роботи.

Семестрова атестація (підсумкова) проводиться у формі семестрового екзамену.

Здобувачі вищої освіти зобов'язані складати екзамен відповідно до вимог робочого навчального плану у терміни, передбачені графіком освітнього процесу. Зміст екзамену визначається робочою навчальною програмою дисципліни.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» (від 26.04.2023 р. протокол № 10).

Таблиця 1

Оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результатами складання	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Засвоєння здобувачем вищої освіти програмного матеріалу змістового модуля вважається успішним, якщо рейтингова оцінка його становить не менше, ніж 60 балів за 100-бальною шкалою.

Для визначення рейтингу здобувача з виконання програми навчальної дисципліни **Rпр.** (до 100 балів), одержаний рейтинг з екзамену (підсумкової атестації, **Rат.**) (до 30 балів) додається до рейтингу студента з навчальної роботи **Rн.р.** (до 70 балів): $R_{пр.} = R_{н.р.} + R_{ат.}$

Підсумкова оцінка студенту виставляється з урахуванням виконання основних видів діяльності за модулями та складання екзамену (табл. 2):

Таблиця 2

Розподіл балів, які формують підсумкову оцінку студента з дисципліни

Види діяльності	К-ть балів
Змістовний модуль 1.	100
Відповіді студентів на практичному занятті за Темою 1	5
Відповіді студентів на практичному занятті за Темою 2	5
Відповіді студентів на практичному занятті за Темою 3	5
Відповіді студентів на практичному занятті за Темою 4	5
Відповіді студентів на практичному занятті за Темою 5	5
Відповіді студентів на практичному занятті за Темою 6	5
Відповіді студентів на практичному занятті за Темою 7	5
Відповіді студентів на практичному занятті за Темою 8	5
Відповіді студентів на практичному занятті за Темою 9	5
Відповіді студентів на практичному занятті за Темою 10	5
Наявність конспектів за темами самостійної роботи	20
Модульна контрольна робота. Виконання 30 тестових завдань за тематикою змістовного модуля	30
Змістовий модуль 2.	100
Відповіді студентів на практичному занятті за Темою 11	5
Відповіді студентів на практичному занятті за Темою 12	5
Відповіді студентів на практичному занятті за Темою 13	5
Відповіді студентів на практичному занятті за Темою 14	5
Відповіді студентів на практичному занятті за Темою 15	5
Відповіді студентів на практичному занятті за Темою 16	5
Відповіді студентів на практичному занятті за Темою 17	5
Відповіді студентів на практичному занятті за Темою 18	5
Відповіді студентів на практичному занятті за Темою 19	5
Відповіді студентів на практичному занятті за Темою 20	5
Наявність конспектів за темами самостійної роботи	20
Модульна контрольна робота. Виконання 30 тестових завдань за тематикою змістовного модуля	30
Всього за види діяльності (Рейтинг навчальної роботи - Rн.р.)	70
Екзамен (Рейтинг підсумкової атестації – Rат.)	30
Рейтингова оцінка навчальної дисципліни – Rн.д.	100

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Презентації, тестові завдання, доповіді, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу викладача за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності:	Презентації, тестові завдання, доповіді повинні бути оформлені згідно зразку та мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

10. Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів з навчальної дисципліни «Основи правового забезпечення діяльності у сфері фізичної культури і спорту»

10.1. Критерії оцінювання відповіді студентів на практичних заняттях (оцінюється до 5 балів)

Оцінка, в балах	Критерії оцінювання
5	Студент має глибокі міцні і системні знання з теми, використовує наукову термінологію, вільно володіє понятійним апаратом. Вміє працювати з науковою літературою. Будує відповідь логічно, послідовно, розгорнуто, використовуючи наукову термінологію. Не допускає помилок в усній формі.
4	Студент має міцні ґрунтовні знання, вміє застосовувати їх на практиці, виконує практичну роботу без помилок, але може допустити неточності, окремі помилки в формулюванні відповідей, незначні мовні помилки в наведених прикладах. Студент недостатньо вміє самостійно мислити, не може вийти за межі теми.
3	Студент в цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.
2	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, має фрагментарні знання з теми. Не володіє термінологією, оскільки понятійний апарат не сформований. Не вміє викласти програмний матеріал. Мова невиразна, обмежена, бідна, словниковий запас не дає змогу оформити ідею.
1	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів, допускаючи при цьому суттєві помилки.

10.2. Критерії оцінювання самостійної роботи (оцінюється до 20 балів)

Оцінка, в балах	Критерії оцінювання
20	Студент опрацював всі 100% тем самостійної роботи за відповідним змістовним модулем якісно і повно, що підтверджується конспектом.
17-19	Студент опрацював 90-80% тем самостійної роботи за відповідним змістовним модулем, що підтверджується конспектом.
14-16	Студент опрацював в 70% тем самостійної роботи за відповідним змістовним модулем, що підтверджується конспектом.

11-13	Студент опрацював 60% тем самостійної роботи за відповідним змістовним модулем, що підтверджується конспектом.
8-10	Студент опрацював 50% тем самостійної роботи за відповідним змістовним модулем якісно і повно, що підтверджується конспектом.
5-7	Студент опрацював 40-30% тем самостійної роботи за відповідним змістовним модулем якісно і повно, що підтверджується конспектом.
2-4	Студент опрацював 20% тем самостійної роботи за відповідним змістовним модулем якісно і повно, що підтверджується конспектом.
1	Студент опрацював 10% тем самостійної роботи за відповідним змістовним модулем якісно і повно, що підтверджується конспектом.

10.3. Критерії оцінювання виконання тестових завдань модульних контрольних робіт (оцінюється до 30 балів)

Виконання студентами тестових завдань за тематикою змістовних модулів оцінюється в 1 бал за кожний правильний варіант відповіді.

10.4. Критерії оцінювання складання студентами екзамену (оцінюється в 30 балів)

Критерії оцінювання написання студентом відповідей на екзаменаційні запитання. Відповідь на одне екзаменаційне запитання, оцінюється до **10** балів (2 питання по **10** балів):

Оцінка, в балах	Критерії оцінювання
9-10	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу
7-8	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки
5-6	В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки
3-4	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності
1-2	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки

Написання тестових завдань, оцінюється до 10 балів. За кожен правильну відповідь на питання, студент отримує 1 бал (10 питань*1 бал = 10 балів).

11. Методичне забезпечення

Методичним забезпеченням навчальної дисципліни «Основи правового забезпечення діяльності у сфері фізичної культури і спорту» є:

- Навчальний план підготовки майбутнього фахівця першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт.

- «Положення про екзамени та заліки у Національному університеті біоресурсів і природокористування України» (затверджено Вченою радою НУБіП України від 26.04.2023 р. протокол № 10);

- ця робоча програма;

- завдання для самосійної роботи студентів;

- контрольні питання для поточного і підсумкового контролю;

- слайди, відео фрагменти навчального матеріалу;

- електронні презентації навчального матеріалу.

12. Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Конституція України. Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. зі змінами та доповненнями / [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1013.3.10&nobreak=1>

2. Міжнародна конвенція «Про боротьбу з допінгом у спорті» від 18 листопада 2005 р., ратифікована 3 серпня 2006 р. [Електронний ресурс]. Режим доступу http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/952_007

3. Міжнародна конвенція проти апартеїду у спорті від 10 грудня 1985 р., ратифікована 8 травня 1987 р. [Електронний ресурс]. Режим доступу http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_122

4. Конвенція Ради Європи проти маніпулювання спортивними змаганнями від 18 вересня 2014 р., ратифікована 16 листопада 2016 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_c01

5. Європейська конвенція про насильство та неналежну поведінку з боку глядачів під час спортивних заходів, і зокрема футбольних матчів (ETS N 120) від 19 серпня 1985 р., ратифікована 15 листопада 2001 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_003

6. Закон України «Про фізичну культуру і спорт» від 24 грудня 1993 р. зі змінами і доповненнями / [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3808-12>

7. Закон України «Про антидопінговий контроль в Україні» від 7 лютого 2017 р. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1835-19>

8. Закон України «Про підтримку олімпійського, паралімпійського руху та спорту вищих досягнень в Україні» від 14 вересня 2000 р. зі змінами і доповненнями [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1954-14>

9. Кодекс законів про працю України від 10 грудня 1971 р. зі змінами і доповненнями / [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/main/322-08>

10. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 р. зі змінами та доповненнями [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>

11. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. зі змінами і доповненнями [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15?find=1&text=%F2%F0%E0%ED%F1%F4%E5%F0>

12. [Модельний закон «Про професійний спорт» від 31 травня 2007 р.](#) [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/997_g25

13. [Модельний закон «Про параолімпійський спорт» від 25 листопада 2008 р.](#) [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/997_k62

14. [Модельний закон «Про студентський спорт» від 16 червня 2003 р.](#) [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/997_a10

15. Указ Президента України «Про підтримку розвитку системи спортивної реабілітації учасників бойових дій, які брали участь в антитерористичній операції, у заходах із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях» від 12 травня 2018 р. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/123/2018>

16. Наказ Міністерства молоді та спорту України «Про затвердження Кваліфікаційних норм та вимог Єдиної спортивної класифікації України з олімпійських видів спорту» від 17 квітня 2014 р. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0488-14#n14>

17. Наказ Міністерства молоді та спорту України «Про затвердження Положення про Єдину спортивну класифікацію України» від 11 жовтня 2013 р. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1861-13>

Додаткові:

1. Апаров А.М. Спортивне право України : навчальний посібник ; Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України, Київська державна академія водного транспорту імені гетьмана Петра Конашевича-Сагайдачного. К.: Істина, 2019. 518 с.

2. Харитонов Є.О. Спортивне право України : навчальний посібник. Фенікс. 2019. 330 с.

3. Апаров А.М. Концепція спортивного права: огляд ключових аспектів // Вісник Одеського національного університету: правознавство. Том 22, №1(30) (2017) [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://heraldlaw.onu.edu.ua/article/view/126479>

4. Апаров А.М. Сутнісна характеристика спортивних змагань як виду цивільно-правових відносин / А.М. Апаров // Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія № 18. Економіка і право : зб. наукових праць. Випуск 12. К.: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2020. С. 95-98 [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/1878>

5. Бордюгова Г. Ю. Міжнародне спортивне право як основа для формування національної галузі права «Спортивне право України» : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.11 / Г. Ю. Бордюгова. К., 2018. 19 с.

6. Василенко М. Д. Становлення спортивного права в Україні як галузі юридичної науки в контексті розвитку міжнародного спортивного права / М. Д. Василенко // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / редкол.: В. В. Завальнюк (голов. ред.) [та ін.]. Одеса : Видавничий дім "Гельветика", 2017. Вип. 78.

С. 34-40. Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://dspace.onua.edu.ua/handle/11300/9052>

7. Гасюк І.Л. Механізми державного управління фізичною культурою та спортом в Україні: автореф. дис. ... докт. наук з держ. управління: 25.00.02. Хмельницький, 2013.

8. Забара С. Г. Проблеми визначення поняття та предмета спортивного права України / С. Г. Забара // Підприємництво, господарство і право. 2015. №7. С. 102-105.

9. Заярний О., Куц А. Спортивне право в Україні. Ознаки самостійної галузі»// Газета «Юридичний Вісник України» № 50 (859), 17-23 грудня 2011 р. Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://juscutum.com/sportivne-pravo-v-ukraini-oznaki-samo/>

10. Кампі О., Будкевич Г., Гавришко С. Правові аспекти регулювання праці професійних спортсменів в Україні // Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві : збірник наукових праць... № 1 (33), 2020 – С.17-23.

11. Козіна М. В. Професійна діяльність спортсменів як об'єкт правового регулювання нормами трудового законодавства // Публічне право № 4 (8) (2012) Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.yourfuture.org.ua/ua/pb/2012/8/Kozina.pdf>

12. Лавриненко О.О. ДО ПИТАННЯ ПРО ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ В УКРАЇНІ Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія ПРАВО. Випуск 32. Том 3, 2015. – С.40-44. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.visnyk-juris.uzhnu.uz.ua/file/No.32/part_3/11.pdf

13. Макогон О.В. Сутність спортивного права України // Вісник Академії адвокатури України том 12 число 1(32) 2015. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://e-pub.aau.edu.ua/index.php/visnyk/article/viewFile/872/822>

14. Моргунов О.А. Суб'єкти адміністративно-спортивних правовідносин та їх система / О.А.Моргунов // Європейські перспективи № 5, 2014. С.39 -44.

15. Нерода Н. Правове поле професійного спорту в Україні / Н.Нерода // Фізична культура, спорт та здоров'я нації : зб. наук. пр. Вінниця, 2014. Вип. 17. С. 780 – 785. Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/241>

16. Полянський А.О. ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ РЕГУЛЮВАННЯ ПРАЦІ ПРОФЕСІЙНИХ СПОРТСМЕНІВ В УКРАЇНІ // Збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди «ПРАВО». Випуск 16, 2011. С.53.

17. Процик І. Р. Термінологія спортивного права / І. Р. Процик // Вісник Національного університету Львівська політехніка. Львів, 2010. №675. С. 171-177.

18. Рибчич І.Є. ПРАВОВІ АСПЕКТИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ СФЕРОЮ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ В УКРАЇНІ // Державне будівництво. – № 1/2015 [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/db/2015-1/doc/5/02.pdf>

19. Саннікова М.В. Спортивне право: до постановки питання про виділення галузі // Державне будівництво та місцеве самоврядування. – Випуск 32, 2016 Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://dbms.institute/wp-content/uploads/2017/02/>

20. Сенько Г.Г. Історія виникнення та розвитку правового регулювання правопорушень у сфері спорту // Історичний альманах: Зб. Наук. праць. 2013. №9 С.122-125. Електронний ресурс]. Режим доступу: http://lib.ndu.edu.ua/dspace/bitstream/123456789/229/1/istor_almnah_9_2013.pdf#page=122

21. Тіхонова М. А. ОГЛЯД ДЖЕРЕЛ МІЖНАРОДНОГО СПОРТИВНОГО ПРАВА // Зовнішні торгівля, право, економіка, фінанси. - №3, 2012. Електронний ресурс]. Режим доступу: [http://zt.knteu.kiev.ua/files/2012/03\(62\)2012/3_12_31.pdf](http://zt.knteu.kiev.ua/files/2012/03(62)2012/3_12_31.pdf)

22. Українська федерація фігурного катання на ковзанах // Проблема допінгу у спорті [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://ufsf.com.ua/novyny/22-novyny-federatsii/324>

23. Чередник Р. В. Становлення спортивного права як комплексної галузі в правовій системі України / Р. В. Чередник // Актуальні проблеми політики : зб. наук. пр. / редкол. : С. В. Ківалов (голов. ред.), Л. І. Кормич (заст. голов. ред.), Ю. П. Алєнін [та ін.] ; МОНмолодьспорт України, НУ ОЮА. Одеса : Фенікс, 2019. Вип. 42. С. 272-280. Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://dspace.onua.edu.ua/handle/11300/1048>

24. Ющик О.О. Спорт як інституційний об'єкт права [Електронний ресурс]. Юридичний науковий електронний журнал Запорізького національного університету. 2017. № 6. С. 50-53. URL: http://lsej.org.ua/6_2017/6_2017.pdf.

25. Ющик О.О. Джерела права в контексті визначення галузі спортивного права. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право». 2019. Випуск 58. Т.1. С. 56-60.